

SISEMINISTEERIUM

EL 2021-2027 siseturvalisuspoliitika fondide seirekomisjoni 1. koosolek

PROTOKOLL nr 1

25.10.2022, Tallinn

DELTA 16.11.2022 nr 14-13.2/7-1

Juhatas: Piret Lilleväli, Siseministeeriumi varade asekanstler
Protokollis: Tairi Pallas, Siseministeeriumi välisvahendite osakonna juhataja

Osalesid
(seirekomisjoni
põhiliikmed):

1. Andrus Pirso, Keskkonnaministeerium, asekanstleri ülesannetes
2. Art-Peeter Roosve, Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei;
3. Britt-Marena Tiikmaa, Kaitseministeerium, riigikaitse planeerimise osakonna juhataja;
4. Eda Silberg, Kultuuriministeerium, kultuurilise mitmekesisuse asekanstleri ülesannetes
5. Johanna Maarja Tiik, Eesti Keskkonnaühenduste Koda;
6. Juhan Anupõld, Rahandusministeerium, riigieelarve osakonna välisvahendite talituse nõunik;
7. Marju Saar, Rahandusministeerium, riigieelarve osakonna strateegia talituse nõunik;
8. Marko Udras, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda;
9. Markus Kärner, Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika asekanstler;
10. Meelis Joost, Eesti Puuetega Inimeste Koda;
11. Rando Härginen, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, strateegilise planeerimise osakonna välisvahendite valdkonna juht;
12. Tarmo Kurves, Sotsiaalministeerium, hoolekandeteenuste- ja toetuste poliitika juht;
13. Tiina Nirk, Välisministeerium, konsulaarosakonna peadirektor;
14. Toomas Johanson, Eesti Linnade ja Valdade Liit;
15. Viivian Jõemets, Haridus- ja Teadusministeerium, keelepoliitika osakonna peakspert.

(volitatud
häälõiguslik
esindaja):

1. Tarvo Nurgamaa, Vabariikliku Liit

(Euroopa
Komisjoni
esindajad):

1. Lenka Strakova;
2. Silvia Orru;
3. Stephanie Hardy.

- (vaatlejad):
1. Aivi Kuivonen, Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik;
 2. Kristi Lillemägi, Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik;
 3. Martin Eber, Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik;
 4. Rait Sannik, Õiguskantsleri Kantselei;
 5. Ülle Leht, Siseministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik.

- Puudus:
1. Ivar Hendla, Riigikantselei, strateegiabüroo nõunik

Koosolek toimus 25.10.2022 kell 13.00 – 14.00 virtuaalselt Zoom keskkonnas.

Päevakord:

1. Koosoleku avamine
2. Seirekomisjoni koosseisu ja töökorra tutvustus ning töökorra kinnitamine (hääletus)
3. Perioodi 2021-2027 rakenduskavade (piirihalduse ja viisapoliitika rahastu; Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ning Sisejulgeolekufond) tutvustus
4. Üldiste valikukriteeriumite ja -metoodika tutvustus ja kinnitamine (hääletus)

Otsuste ülevaade:

1. Kinnitati perioodi 2021-2027 seirekomisjoni töökord
2. Kiideti heaks perioodi 2021-2027 üldised valikukriteeriumid ja -valikumetoodika

1. Koosoleku avamine

Siseministeeriumi (SiM) varade asekancler ja **seirekomisjoni esimees Piret Lilleväli** avas perioodi 2021-2027 EL siseturvalisuspoliitika fondide esimese koosoleku ning tänas kõiki osalejaid. Juhin tähelepanu, et seirekomisjoni koosolekut tõlgitakse eesti keelest inglise keelde mitte vastupidi ning sõnavõtusoovist palun käega märku anda. Siseministri 17. oktoobri 2022 käskkirjaga loodud seirekomisjoni liikmete nimekirjaga saab tutvuda SiMi kodulehel. Eesti EL siseturvalisuspoliitika fondid – need on piirihalduse ja viisapoliitika rahastu, Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ning Sisejulgeolekufond. Kuigi selles valdkonnas on SiM EL fonde rakendanud juba väga palju aastaid, on seirekomisjoni moodustamine sedavõrd laia liikmeskonnaga esmakordne. Mul on hea meel, et meie partnerid Eesti Kaubandus-Tööstuskojast, Eesti Keskkonnaühenduste Kojast, Eesti Linnade ja Valdade Liidust, Eesti Puuetega Inimeste Kojast ja Vabariiklaste Liidust on otsustanud seirekomisjoni töös osaleda ning seda vastutusrikast rolli kanda -- loodan et teil on ka täna seisukohti ja küsimusi. Partnerite vaade oma valdkonna arengutele on fondide rakendamise jaoks äärmiselt oluline ning kindlasti osalege seirekomisjoni koosolekul aktiivselt – toimugu need siis näost-näku, veebi teel või koguni e-posti vahendusel. Tõstatage teemasid, mida on vaja kajastada kas toetuse andmise tingimuste õigusaktides või ka probleemidest, mis takistavad rakendamist. Lisaks avaldan tänu Õiguskantsleri Kantseleile, kes andis nõusoleku olla valmis seirekomisjoni kursishoidmiseks, kui fondide vahendite kasutamisel on esitatud kaebusi põhiõiguste ja EL põhiõiguste harta rikkumise kohta – ikka selleks, et EL fondide rakendamine muutuks läbipaistvamaks ja paremaks. Mul on hea meel, et meie koosolekud osalevad Euroopa Komisjoni (EK) esindajaid vaatlejatenä, kes meie koosolekut täna Brüsselist ekraanilt vaatavad. Täna koosolekul

anname ülevaate EK poolt heaks kiidetud piirihalduse ja viisapoliitika ning Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi rakenduskavadest ning Sisejulgeolekufondi rakenduskavast, mille heakskiitmine on lõppjärgus. Lisaks on täna päevakorras seirekomisjoni töökorra, fondidest rahastatavate tegevuste üldiste valikukriteeriumide ja -metoodika kinnitamine – ilma nende otsusteta me fondide vahendeid kasutusele võtta ei saa. Alustame esimese päevakorra punkti käsitlemisega. Kui tahate sõna võtta, siis palun andke käega märku ja tutvustage end sõnavõtu alguses. Annan sõna Tairi Pallasele, kes tutvustab seirekomisjoni koosseisu ja töökorda ning töökorra kinnitamine toimub hääletamise teel.

2. Seirekomisjoni koosseisu ja töökorra tutvustus ning töökorra kinnitamine (hääletus)

Ettekanne: esitlus, slaidid 4-12

Tairi Pallas (SiM) tutvustas seirekomisjonile 11. oktoobril 2022 e-kirjaga saadetud töökorra eelnõud, mille kohta oodati seirekomisjoni liikmete ettepanekuid 18. oktoobrini 2022. Tähtpäevaks ühtegi muudatusettepanekut sh sõnastusettepanekut ei esitatud. Seirekomisjoni moodustamise aluseks on EL määrus, mida nimetatakse ka ühissätete määruseks ning sellega on liikmesriigile pandud kohustus 3 kuu jooksul pärast liikmesriigi rakenduskava heakskiitmise otsusest teatamise kuupäeva seirekomisjon moodustada. Praeguseks on heaks kiidetud kaks rakenduskava, ühe rakenduskava – Sisejulgeolekufondid rakenduskava – kinnitamine on lõppjärgus. Töökorra kohaselt tuleb seirekomisjon kokku vähemalt üks kord aastas ning vaatab läbi kõik rakenduskavade eesmärkide saavutamist mõjutavad küsimused. Ühissätete määruse kohaselt võtab seirekomisjon vastu oma töökorra – sellesama, mille eelnõu on seirekomisjoni liikmetele 11. oktoobril 2022 edastatud. Töökorra kohaselt avaldatakse kõik seirekomisjonile antud teave ja andmed SiM veebilehel: <https://www.siseministeerium.ee/seirekomisjon>. Seirekomisjoni liikmeteks on sotsiaalpartneritena Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Keskkonnaühenduste Koda, Eesti Linnade ja Valdade Liit, Eesti Puuetega Inimeste Koda ja Vabariigiühenduste Liit ning liikmed teistest ministeeriumitest ja riigiasutustest: Haridus- ja Teadusministeeriumist, Justiitsministeeriumist, Kaitseministeerium, Keskkonnaministeeriumist, Kultuuriministeeriumist (KuM), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist, Rahandusministeeriumist, Rügikantseleist, Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku büroost, Sotsiaalministeeriumist ja Välisministeeriumist. Osadele liikmetele on määratud asendusliikmed, osadele mitte, aga võimalus asendusliikmeid määrata sisaldub töökorra eelnõus. Liikmeid on kokku 17 ja seirekomisjon on otsustusvõimeline kui osaleb 9 liiget – täna on seirekomisjon seega otsustusvõimeline. Seirekomisjoni sõltumatu partner on Õiguskantsleri Kantselei, kellega koostöö on kirjeldatud töökorra punktis 5.1., mille kohaselt seirekomisjoni sekretariaat teeb päringu Õiguskantsleri Kantseleile vähemalt 1 nädal enne seirekomisjoni päevakorra saatmist, kas on esitatud kaebusi rikkumiste kohta, kui kõnealuste fondide vahendeid rakendatakse. Kui selliseid kaebusi esineb, siis me selle punkti seirekomisjoni päevakorda lisame. Seirekomisjon kiidab heaks kõikide rahastatavate tegevuste/projektide valikumetoodika ja -kriteeriumid, kiidab heaks fondide iga-aastased tulemusaruanded, hindamiskavad ja nende muudatused ning kõik korraldusasutuse ettepanekud rakenduskava muutmiseks. Palun pöörake tähelepanu töökorra eelnõu punktile 9, mis käsitleb e-posti teel otsuse vastuvõtmise protseduuri – kuna teatud juhtudel, millest täna seirekomisjonile ülevaade antakse, siis selle protseduuri kasutamine saab olema sagedane. Seirekomisjon kontrollib EL fondi vahendite kasutamise eeltingimuste täitmist ja nende kohaldamist kogu perioodi vältel; kõigi rakenduskavade vahe-eesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise edenemist; kõiki probleeme, mis mõjutavad rakenduskava tulemusi ja probleemide lahendamiseks tarvitusele võetud meetmeid; kui toimub fondi rakenduskavade hindamine, siis ka hindamistulemuste järeelmeetmete tarvitusele võtmist

ning teabe- ja nähtavusmeetmete rakendamist. Seirekomisjoni tööd juhib SiM varade asekanter Piret Lilleväli ning seirekomisjoni teenindab SiM välisvahendite osakond. Seirekomisjoni töökorra eelnõu kohaselt teate koosoleku toimumise kohta ja päevakorra eelnõu vähemalt 3 nädalat ja materjalid seirekomisjoni liikmetele vähemalt kaks 2 nädalat enne koosolekut toimumist. Erandkorras võib materjalide saatmise tähtaega lühendada 1 nädalani enne koosoleku toimumist. Seirekomisjoni koosolekud toimuvad kas veebi- või kontaktkoosolekuna või võetakse otsuseid vastu e-posti teel. Kõik koosolekud protokollitakse ja protokollid ning kõik muud materjalid avalikustatakse SiM veebilehel <https://www.siseministeerium.ee/seirekomisjon>. Kindlasti seadistame seirekomisjoni töhustaks infovahetuseks ka postiloendi. Kui kellelgi on töökorra eelnõu kohta küsimusi – palun anda käega märku.

Seirekomisjoni töökorra kinnitamine: hääletus

Tairi Pallas (SiM) tegi ettepaneku panna perioodi 2021-2027 seirekomisjoni töökord hääletusele ning anda käega märku, kui keegi ei saa nõustuda töökorra kinnitamisega. Seirekomisjon oli ühehäälselt ettepaneku poolt; vastuhääli ei olnud.

OTSUS: kiita heaks perioodi 2021-2027 seirekomisjoni töökord.

3. Perioodi 2021-2027 rakenduskavade (piirihalduse ja viisapoliitika rahastu; Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond ning Sisejulgeolekufond) tutvustus

Ettekanne: esitlusfail, slaidid 13-35

Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (BMVI) rakenduskava

Ülle Leht (SiM) tutvustas seirekomisjonile piirihalduse ja viisapoliitika rahastu rakenduskava, mille koordinaator on Aivi Kuivonen ja mille lühend BMVI tuleneb ingliskeelsest nimetusest *Border Management and Visa Instrument*. BMVI nagu ka kõik teised täna käsitletavad fondid on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega – igal fondil oma määrus. Määrustes on välja toodud fondide eesmärgid, erieesmärgid ja mõõdikud, mille alusel fondi rakendamise tulemuslikkust mõõdetakse. BMVI poliitikaeesmärk on tagada tõhus Euroopa integreeritud piirihaldus EL välispiiridel, aidates seeläbi tagada sisejulgeolek ning isikute vaba liikumine EL-is. BMVI-l on kaks erieesmärki – toetada Euroopa integreeritud piirihaldust ja EL ühtset viisapoliitikat. 60% BMVI mahust jagatakse ära liikmesriikide vahel jaotusvõtme alusel ja selle kasutamiseks peab liikmesriik koostama rakenduskava. 40% BMVI eelarvest jääb EK kätte nõuandlikeks instrumentideks sh nt temaatilise rahastu taotlusvoorude läbiviimiseks. BMVI rakenduskava on koostatud „Siseturvalisuse arengukava 2020-2030“ (STAK) alusel ja oleme lähtunud EK riigipõhistest soovitustest. Rakenduskava eelnõu avalik konsultatsioon vältas 2021. aasta detsembrist 2022. aasta jaanuarini ja selle käigus märkuseid ei esitatud. EK kinnitas rakenduskava oma rakendusotsusega 4. septembril 2022. BMVI rahastu kogumaht on 44,6 mln eurot sh EL toetus 75% e 33,9 mln eurot ja riiklik kaasfinantseering 25% e 10,6 mln eurot. Suurem osa vahenditest (40,7 mln eurot) on ette nähtud 1. erieesmärgi e integreeritud piirihalduse elluviimiseks ja 2. erieesmärgi – ühtse viisapoliitika – elluviimiseks on ette nähtud 2 mln eurot. Tehniliseks abiks on ette nähtud 1,92 mln eurot. Rakenduskavas on erieesmärgi 1 raames planeeritud järgmised meetmed: piirikontrolli ja -valveseadmete soetamine, EL-üleste IKT-arenduste teostamine, valdkondlikud koolitused ja koostöö Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametiga (Frontex). Potentsiaalseteks toetuse saajateks on Politsei- ja Piirivalveamet (PPA), Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT) ning Maksu- ja Tolliamet (MTA).

Erieesmärgi 2 raames on rakenduskavas planeeritud arendada viisainfosüsteemi ja viisaregistrit, soetada biomeetriaühive seadmeid, läbi viia koolitusi ja teha koostööd teiste EL liikmesriikidega. Potentsiaalseteks toetuse saajateks on Välisministeerium, PPA ja SMIT. Vastavalt fondi määrusele on osa liikmesriigile eraldatud toetuseks ette nähtud ka tehniliseks abiks. Tehnilist abi planeerime kasutada teavitusgevusteks, rakenduskava ettevalmistamiseks, rakendamiseks, seireks ja kontrolliks, hindamiseks, uuringute tegemiseks ning koolitusteks. Mh oleme planeeritud koolitusi läbi viia ka toetuse saajatele. Fondi määruses on kirjas ka tulemus- ja väljundnäitajad ehk mõõdikud, mis on ühesugused kõikidele liikmesriikidele ning mõõdikute saavutamisest raporteerime EK-le 5 korda aastas toetuse saajate esitatud andmete alusel. Mõned näited mõõdikute kohta: piiripunkti soetatud seadmete arv, Frontexis arvele võetud seadmete arv, väljatöötatud/ajakohastatud IT-süsteemide arv. Osa fondi vahenditest on ette nähtud EK-le taotlusvoorude korraldamiseks ning taotluste esitamine EK-le toimub läbi korraldusametuse e SiM-i. Kui EK projekti heaks kiidab, liidetakse selline nn erimeetme projekt rakenduskavale ja rakenduskava maht suureneb erimeetme projekti eelarve võrra. 2022. aastal on PPA esitatud kolmest taotlusest heaks kiidetud kaks. Seega peame esitama BMVI rakenduskava uuesti EK-le ja rakenduskava uue versiooni, mis sisaldab ka kaht EK poolt heaks kiidetud erimeetme projekti, plaanime EK-le esitada 2023. a alguses. Enne, kui muudetud rakenduskava EK-le esitame, peab ka seirekomisjon selle muudatuse heaks kiitma. Muudatuse tulemusena st 2 projekti lisamisega suureneb BMVI rakenduskava maht enam kui 3 mln euro võrra st rakenduskava maht saab olema üle 47 mln euro.

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (AMIF) rakenduskava

Martin Eber (SiM) tutvustas seirekomisjonile Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF) rakenduskava. Kui võrrelda perioodi 2021-2027 perioodi rakenduskava lõppeva 2014-2020 perioodi rakenduskavaga, on AMIFi poliitikaeesmärk ja erieesmärgid jäänud suures plaanis samaks. Poliitikaeesmärk on aidata kaasa rändevoogude tõhusale haldamisele, ühise varjupaiga- ja rändepoliitika rakendamisele, tugevdamisele ja arendamisele vastavalt EL ja rahvusvahelisele õigusele. Erieesmärgid on 2021-2027 rakenduskavas neli: Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tugevdamine ja arendamine ehk varjupaiga erieesmärk; seadusliku rände tugevdamine ja arendamine, kolmandate riikide kodanike tõhusale integreerumisele ja sotsiaalsele kaasamisele kaasa aitamine ehk integratsiooni erieesmärk; ebaseadusliku rände vastu võitlemine, tõhusa, turvalise ja väärrika tagasisaatmise ja tagasivõtmise edendamine ning kolmandates riikides esialgse taasintegreerumise toetamine ehk tagasipöördumise erieesmärk. Neljas ehk uus erieesmärk on liikmesriikidevahelise solidaarsuse ja vastutuse jagamine ning kuigi rakenduskavas selleks erieesmärgi rakendamiseks tegevusi planeeritud ei ole, siis peame liikmesriikide solidaarsust väga oluliseks ning tähtis on säilitada valmisolek panustada solidaarsusesse eeskätt EL-i koordineeritud meetmete kaudu või pakkudes kahepoolselt eksperte ja tehnilisi vahendeid. Omaette erieesmärk on ka tehniline abi. EK poolt 10. oktoobril 2022 heaks kiidetud AMIF rakenduskava koostamine põhines STAKil ja „Sidusa Eesti 2021-2030“ arengukaval ning lähtus EK riigipõhistest soovitudest. Rakenduskava eelnõu avalik konsultatsioon toimus 2021. a detsembris ning märkuseid esitasid ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Amet ja Eesti Linnade ja Valdade Liit. AMIFi rakenduskava kogumaht on 27,79 mln eurot sh EL toetus 75% e 21,1 mln eurot ja riiklik kaasfinantseering 25% e 6,6 mln eurot. Vahendid jagunevad kolme erieesmärgi vahel enam-vähem võrdselt, kuigi varjupaiga erieesmärk on teistes pisut mahukam. Tehniliseks abiks on eraldatud 1,2 mln eurot. Erieesmärgi 1 all on 7,3 mln eurot planeeritud varjupaigasüsteemi, sh varjupaigamenetluse tugevdamiseks ja arendamiseks ning 2,36 mln eurot vastuvõtutingimuste, sh taristu ja teenuste osutamise suutlikkuse tõstmiseks. Potentsiaalseteks toetuse saajateks on PPA ja Sotsiaalkindlustusamet

(SKA). Nende tegevuste väljundnäitajateks on näiteks toetatud osalejate arv, millest omakorda nende osalejate arv, kes on saanud muud liiki toetust sh teavet ja abi kogu varjupaigamenetluse jooksul või õigusabi saanud osalejate arv. Tulemusnäitajateks on mh osalejate arv, kes peavad koolitust oma töö jaoks kasulikuks või osalejate arv, kes teavad 3 kuud pärast koolitust, et nad kasutavad koolituse käigus omandatud teadmisi – see puudutab pigem ametnike koolitamist. Erieesmärgi 2 e integratsiooni erieesmärgi all on planeeritud riiki seadusliku sisenemise ja elamise hõlbustamiseks tehtavate tegevuste elluviimiseks (e migratsiooninõustamiseks) 1,2 mln eurot, tugiisikuteenuseks rahvusvahelise kaitse saajatele 1,1 mln eurot, integratsioonimeetmete tõhustamiseks 4,1 mln eurot ning kohanemisprogrammi/kultuuri- ja spordiprogrammi elluviimiseks 1,7 mln eurot. Potentsiaalsed toetuse saajad on PPA, SKA, KuM, Integratsiooni SA ning toimuvad ka avalikud taotlusvoorud. Erieesmärgi 3 all kavandatud tegevustes menetlusvõimekuse tõstmiseks, IT-teenuste arendamiseks, koostööks kolmandete riikidega ja massiliseks sisserändeks valmistumiseks kogumahuks 7,1 mln eurot on toetuse saajaks PPA, aga vabatahtlike tagasipöördumiste tegevuste ning väljasaatmiste vaatlemiste puhul selguvad toetuse saajad avalike taotlusvoorude tulemusel. Tehnilist abi kasutab peamiselt korraldusasutus ehk SiM, mh kavandame koolitusi ka toetuse saajatele.

Sisejulgeolekufondi (ISF) rakenduskava

Ülle Leht (SiM) tutvustas seirekomisjonile Sisejulgeolekufondi rakenduskava, mille lühend ISF tuleneb ingliskeelsest nimetusest *Internal Security Fund*. Fondi määruse kohaselt on poliitikaeesmärgiks kõrgel tasemel turvalisuse tagamine EL-is, eelkõige terrorismi ja radikaliseerumise tõkestamine ning võitlus raske ja organiseeritud kuritegevusega. ISF-il on kolm erieesmärki: infovahetuse parandamine õiguskaitseorganite vahel, piiriülesed õiguskaitseorganite ühisoperatsioonid ja võimekuse tõstmine kuritegevuse vastu võitlemisel ja kuritegevuse ennetamisel. ISFi rakenduskava on koostatud STAK alusel ja oleme lähtunud EK riigipõhistest soovitustest. Rakenduskava eelnõu avalik konsultatsioon toimus detsembris 2021 ja selle käigus märkuseid ei esitatud. EK esitatud märkuste põhjal rakenduskava eelnõud täpsustati ning lisati kolm erimeetme projekti, millele 2022. a on EK-lt toetust taotletud. VV kinnitas rakenduskava II redaktsiooni 22. septembril 2022 ning see on Euroopa Komisjonile esitatud ja ootame selle kinnitamist. ISFi rakenduskava kogumaht on 37,3 mln eurot sh EL toetus 75% e 28,5 mln eurot ja riiklik kaasfinantseering 25% e 8,8 mln eurot. ISF-i erieesmärgi 1 rakendamiseks oleme rakenduskavasse planeerinud järgmised meetmed: riiklike infosüsteemide ja andmebaaside väljatöötamine ja ajakohastamine, digikriminalistika suutlikkuse suurendamine ning asjakohaste info- ja sidesüsteemide hooldamine. Potentsiaalsed toetuse saajad on PPA, SMIT, Kaitsepolitseiamet (KAPO) ning Rahapesu Andmebüroo. Erieesmärgi 2 raames plaanime koolitusi ja õppekülastusi ning rahvusvahelise politseikoostöö interaktiivse e-õppe lahenduse väljatöötamist. Potentsiaalsed toetuse saajad on MTA, PPA, Sisekaitseakadeemia ning KAPO. Erieesmärgi 3 elluviimiseks plaanime koolitusi, teadlikkuse suurendamise kampaaniad, asjakohaste seadmete soetamist ja oskusteabe vahetamist. Potentsiaalsed toetuse saajad on PPA, Sisekaitseakadeemia, KAPO, Päästeamet, Justiitsministeerium ning Keskkonnaamet. Tehnilist abi kasutab peamiselt korraldusasutus ehk SiM, mh plaanime koolitusi ka toetuse saajatele. ISF-i tulemus- ja väljundnäitajad tulenevad samuti fondi määrusest ja need on nt soetatud seadmete arv, väljatöötatud IKT-süsteemide arv v koolitustegevustes osalejate arv. EK-le raporteerime mõõdikute saavutamise kohta 5 korda aastas. Teemaatilise rahastu raames oleme EK-le esitanud 3 taotlust ja kõik 3 projekti on EK-lt heakskiidu saanud sh Justiitsministeeriumi inimkaubanduse ohvrite abistamise projekt, MTA aktsiisikuritegude vastu võitlemise projekt ja Päästeameti operatiivkoostöö projekt. Need projektid on juba lisatud sellesse rakenduskavasse, mis on EK-s heakskiitmisel.

Meelis Joost, Eesti Puuetega Inimeste Koda: AMIF rakenduskavas vastuvõtutingimuste taristu ja teenuste parandamise meetmete/tegevuste puhul soovin tähelepanu juhtida sellele, et taristu saaks hästi ligipääsetavalt läbimõeldud. Kuigi Eestis on kehtivad seadused ja määrused, esineb sageli just tööprotsessis vigu. Rakendajad võiksid julgesti pöörduda erinevate abistajate poolde nii kodanikuühiskonnas kui ametiasutustes.

Piret Lilleväli (SiM): Täna väga asjakohase märkuse eest, kuigi need teemad on meil mõttes olnud, arvestame seda märkust, et edaspidi olla koostöövalmis ja saavutada parim tulemus.

Tairi Pallas (SiM): Kindlasti teeme koostööd, kui selliste taristuprojektide arendamise toetamist kavandame.

4. Üldiste valikukriteeriumite ja -metoodika tutvustus ja kinnitamine (hääletus)

Ettekanne: esitlusfail, slaidid 36-41

Tairi Pallas (SiM) tutvustas valikukriteeriumite ja -meetodika eelnõud, mis saadeti seirekomisjonile 11. oktoobril 2022 ja mille kohta oodati seirekomisjoni liikmete ettepanekuid 18. oktoobrini 2022. Tähtpäevaks ühtegi muudatusettepanekut ei esitatud. Üldiste tegevuste valimise metoodika ja -kriteeriumite heakskiitmine on EL ühissätete määruse kohaselt seirekomisjoni ülesanne. Tegevuste valikumetoodika kirjeldab, kuidas tegevuste valikukriteeriumeid rakendatakse rakendusskeemide kaupa. Rakendusskeemid on sätestatud perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduses ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“. Toetuse andmisel ministri määruse alusel kirjeldab metoodika, kuidas voorulise või jooksva taotlemise puhul tuleb tegevusi/projekti välja valida. Toetuse andmisel ministri käskkirja alusel kirjeldatakse seda, kuidas tegevus vastab valikukriteeriumitele selgitatakse käskkirja seletuskirjas. Toetuse andmisel investeringute kava alusel on samuti metoodikas kirjeldatud, kuidas valikukriteeriumitele vastavust hinnatakse. Toetuse andmisel tehnilise abi raames valikumetoodikat rakendada ei saa, sest tehniline abi on ette nähtud EL vahendite administreerimiseks ja iga rakenduskava raames on kindlaks määratud, milleks tehnilist abi kasutada saab sh toetuse saajate koolitamiseks, et nad suudaksid paremini täita rakenduskava eesmäärke. EL ühissätete määrusest tulenevaid nõudeid tuleb täita vastavuskriteeriumitena ja projektide valik toimub täpsemate üldiste kriteeriumite alusel, milleks on projekti mõju erieesmärgi saavutamisele, projekti põhjendus, projekti kuluefektiivsus, toetuse taotleja suutlikkus projekti ellu viia ning projekti koosõla Eesti pikaajaliste arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega. Lisaks üldistele valikukriteeriumitele peavad olema täidetud EL ühissätete määruse artiklis 9 sätestatud horisontaalsed põhimõtted: tuleb arvesse võtta EL põhiõiguste hartat, võtta arvesse ja edendada soolist võrdõiguslikkust, soolise aspekti arvestamist ning sooküsimuste lõimimist; tagada diskrimineerimise vältimine ja ligipääsetavus, vastavus ELi keskkonnaalastele õigusaktidele ning rakendada „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtet vastaval EK juhistele. Toetuse andmise tingimuste õigusaktides selgitatakse, kuidas üldiseid valikukriteeriumeid täidetakse või kuidas toetuse saajad neid täitma peavad. Õigusaktide väljatöötamisel konsulteerime Sotsiaalministeeriumiga võrdsuspoliitika teemadel ja Keskkonnaministeeriumiga keskkonnakaitselistes küsimustes. Kõik toetuse andmise tingimuste õigusaktid kooskõlastatakse enne kehtestamist eelnõude infosüsteemis EIS.

Üldiste valikukriteeriumite ja -metoodika heakskiitmine: hääletus

Tairi Pallas (SiM) tegi ettepaneku panna üldiste valikukriteeriumite ja -metoodika heakskiitmine hääletusele ning anda käega märku, kui keegi ei saa nõustuda töökorra kinnitamisega.

Seirekomisjon oli ühehäälselt ettepaneku poolt; vastuhääli ei olnud.

OTSUS: kiita heaks üldiste valikukriteeriumite ja -metoodika.

5. Kokkuvõte

Tairi Pallas (SiM) tänas kõiki koosolekul osalemast. Oleme täna kokku leppinud perioodi 2021-2027 seirekomisjoni töökorra, saime ülevaate rakenduskavadest ja arvestame Eesti Puuetega Inimeste Koja märkust AMIF rakenduskava kohta ning kiitsime heaks üldise valikukriteeriumide ja metoodika dokumendi. Seirekomisjoni töökorra kohaselt on lähitulevikus oodata e-posti teel otsuse vastuvõtmise protseduuri algatamist, mis tuleneb EK poolt heakskiidetud projektide lisandumisega rakenduskavasse. Töökord näeb ette, et seirekomisjoni liikmed allkirjastavad vormi, et kinnitada oma sõltumatust ja huvide konflikti puudumist – see vorm on väljatöötamisel ja edastame selle seirekomisjonile arvamuse avaldamiseks eraldiseisvalt enne, kui ootame selle allkirjastamist. Kuna Sisejulgeolekufondi rakenduskava ei ole veel heaks kiidetud, siis konsulteerime, kas peame üldised valikukriteeriume ja -metoodika täiendavalt seirekomisjonile ülekinnitamiseks saatma.

Piret Lilleväli (SiM): Oleme jõudmas punkti, kus saame 2021-2027 perioodi vahendid päriselt kasutusele võtta.

Stephanie Hardy (EK): Täna kutse eest ja täna seirekomisjoni hea ettevalmistuse eest. Kaks rakenduskava on nüüdseks heaks kiidetud ja olete valmis vahendite rakendamise alustama. Ootame peatset ISF-i rakenduskava heakskiitmist.

allkirjastatud digitaalselt

Piret Lilleväli
koosoleku juhataja